

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 590/2014
08.07.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Маје Ковачевић-Томић, Радмиле Драгичевић-Дичић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Наташом Бањац, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног И. З., због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног И.З., адвоката З.В. из В.Х., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К.бр. 1671/12 од 02.10.2013.године и Апелационог суда у Нишу 11 Кж1 бр. 3584/13 од 13.01.2014.године, у седници већа одржаној дана 08.07.2014. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног И. З., адвоката З.В., као основан, па се УКИДАЈУ правноснажне пресуде Основног суда у Врању К.бр. 1671/12 од 02.10.2013.године и Апелационог суда у Нишу 11 Кж1 бр. 3584/13 од 13.01.2014.године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању К.бр.1671/12 од 02.10.2013.године, окривљени И.З. оглашен је кривим за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138 став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика (КЗ) и изречена му је условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 6-шест месеци и истовремено одређено да се она неће извршити уколико окривљени за време од 2-две године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истом пресудом, окривљени је обавезан на плаћање суду паушала у износу од 3.000,00 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења, док је оштећени Б.К. ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу.

Апелациони суд у Нишу, пресудом 11 Кж1 бр. 3584/13 од 13.01.2014.године, одбио је као неосновану жалбу окр. И.З. и пресуду Основног суда у Врању К.бр. 1671/12 од 02.10.2013.године, потврдио.

Бранилац окр. И.З., адвокат З.В., поднео је захтев за заштиту законитости против наведених правноснажних пресуда, због повреде закона у смислу члана 485. став 1. тачка 1. и став 2. и 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане правноснажне пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе за кривично дело из члана 138. став 3. у вези са ставом 1. КЗ или да пресуде укине и предмет врати другом суду на поновни поступак.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“ 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13 и 55/14) (у даљем тексту: ЗКП), па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окр. И.З., сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окр. И.З., адвоката З.В. је основан.

Основано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује да је тиме што окривљени у проведеном редовном кривичном поступку није имао браниоца, иако се ради о случају обавезне одбране, повређена одредба члана 74. ЗКП.

Одредбом члана 74. став 1. тачка 2. ЗКП, који се примењује од 01.10.2013. године, прописано је да окривљени мора имати браниоца ако се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна – од првог саслушања па до правноснажног окончања кривичног поступка.

Оптужним предлогом (оптужницом) Основног јавног тужиоца у Врању Кт бр. 2111/12 од 20.12.2012.године, окр. И.З. стављено је на терет извршење кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 3. у вези са ставом 1. КЗ, за које дело је прописана казна затвора од једне до осам година.

Из списка предмета утврђује се да је на главном претресу, који је у предметној кривичној ствари одржан дана 02.10.2013. године и на којем је донета првостепена пресуда, дакле након почетка примене сада важећег ЗКП, окр. И.З., након што је од стране суда поучен о праву да ангажује браниоца, изјавио да ће се бранити сам, без браниоца, што је све констатовано у записнику о главном претресу.

У таквој процесној ситуацији, када окривљени сам није изабрао браниоца, а по закону мора имати обезбеђену стручну одбрану, с обзиром на тежину кривичног дела које му је стављено на терет, изражену пре свега висином законом запрећене казне, првостепени суд је био дужан, сходно одредби члана 76. став 1. ЗКП, да окривљеном решењем постави браниоца по службеној дужности.

Како је првостепени суд пропустио да поступи сходно цитираној законској одредби, као и другостепени суд, повређено је право окривљеног на одбрану и учињена повреда закона (одредбе члана 74. став 1. тачка 2. ЗКП) на штету окривљеног, на коју се из наведених разлога основано указује у захтеву за заштиту законитости.

Стога је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев за заштиту законитости и на основу члана 492. став 1. тачка 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде, тако што је укинуо побијане правноснажне пресуде, те предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење, како би првостепени суд у поновном поступку отклонио недостатке у смислу разлога изнетих у овој пресуди.

Записничар

Наташа Бањац, с.р.

Председник већа-судија

Јанко Лазаревић, с.р.

